

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **F. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 287 § 1 k.k. i art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 marca 2024 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w Żninie

zawartego w postanowieniu z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II K 332/23

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żninie postanowieniem z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II K 332/23, wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania sprawy II K 332/23 Sądowi Rejonowemu w Koninie z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, które powiązał z okolicznością złego stanu zdrowia oskarżonego, uniemożliwiającego mu stawienie się w sądzie właściwym z uwagi na odległość od miejsca zamieszkania. Z uzasadnienia postanowienia wynika, że w opinii sądowo-psychologicznej-psychiatrycznej biegli stwierdzili u oskarżonego sprawność

umysłową na poziomie lekkiego upośledzenia umysłowego oraz konieczność pomocy obrońcy w toku procesu. Oskarżony korzysta z leczenia psychiatrycznego z powodu zaburzeń lękowych oraz z terapii psychologicznej. Powołując się na pismo oskarżonego, sąd wnioskujący podał, że jest on osobą nieporadną i stale korzysta z pomocy matki. Sąd właściwy miejscowo jest położony w odległości ponad 100 km od miejsca zamieszkania oskarżonego i na tej trasie nie ma żadnych połączeń komunikacji publicznej, które umożliwiłaby stawienie się F.P. na rozprawie. Powyższe okoliczności utwierdziły sąd wnioskujący w przekonaniu, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania przedmiotowej sprawy, tak by zapewnione zostały wszelkie gwarancje procesowe dla oskarżonego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, że instytucja przewidziana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, stanowiąc odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Z tego względu wskazany przepis musi być wykładany restrykcyjnie co oznacza, że zastosowanie przewidzianej w nim właściwości z delegacji może nastąpić jedynie wówczas, gdy istnieje realne zagrożenie dla dobra wymiaru sprawiedliwości, gdyby sprawa była rozpoznawana przez sąd właściwy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że taka sytuacja może zaistnieć zarówno wówczas, gdy ustalony i potwierdzony zły stan zdrowia oskarżonego w ogóle wyklucza możliwość jego uczestnictwa w procesie przed sądem miejscowo właściwym, odległym od miejsca zamieszkania, jak i wtedy gdy ocena tego stanu zdrowia nie jest aż tak kategoryczna, ale kondycja zdrowotna oskarżonego znacznie utrudnia jego obecność na rozprawie w tym sądzie, ze względu na narażanie zdrowia i życia na poważne niebezpieczeństwo (zob. postanowienie SN z dnia 14 kwietnia 2022 r., II KO 32/22, LEX nr 3369236; postanowienie SN z dnia 15 grudnia 2021 r., V KO 86/21, LEX nr 3324504; postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2021 r., IV KO 41/21, LEX nr 3229495; postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2021 r., IV KO 41/21, LEX nr 3229495; postanowienie SN z dnia 29 sierpnia 2012 r., II KO 45/12, LEX nr 1220831). To z opinii biegłych winno wynikać, że stan zdrowia oskarżonego utrudnia oskarżonemu samodzielne stawianie się w sądzie zbyt odległym od jego

miejsca zamieszkania oraz, że nic nie wskazuje, aby ten stan zdrowia miał ulec polepszeniu (*vide* postanowienie SN z dnia 21 lipca 2011 r., III KO 51/11, LEX nr 860626).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy zauważyć trzeba, że zalegająca w aktach sprawy opinia sądowo-psychologiczno-psychiatryczna w ogóle nie porusza kwestii możliwości udziału oskarżonego w rozprawie przed sądem właściwym miejscowo (k. 47-52). Jej analiza prowadzi do wniosku, że biegli nie stwierdzili u F. P. choroby psychicznej, lecz wskazali, że występuje u niego pogranicze upośledzenia umysłowego, osobowość nieprawidłowa niedojrzała emocjonalnie oraz zaburzenia lekowe. Co więcej wskazali, że ww. jest zdolny do stawienictwa na wezwanie oraz możliwe jest ogłoszenie postanowienia o przedstawieniu zarzutów i przesłuchanie go w charakterze podejrzanego. Z rzeczowej opinii w żadnej mierze nie można zatem wyciągnąć wniosków, że stan zdrowia oskarżonego uniemożliwia mu stawienictwo na rozprawę do sądu oddalonego o ok. 100 km od miejsca zamieszkania.

Również analiza akt przedmiotowej sprawy pozostaje w sprzeczności z argumentacją sądu wnioskującego, albowiem przedstawione stanowisko zdaje się być jedynie bezrefleksyjnym powieleniem twierdzeń zawartych w piśmie oskarżonego z dnia 30 stycznia 2024 r. (k. 104-109), które nie zostały poddane żadnej weryfikacji. Z protokołu przesłuchania F.P. w charakterze podejrzanego wynika bowiem, że jest on zatrudniony jako kierowca w pizzerii i osiąga dochód ok. 3000 zł netto miesięcznie (k. 67v). Powyższa okoliczność nie tylko poddaje w wątpliwość deklarację o nieporadności oskarżonego wymagającej asysty jego matki, lecz wręcz przeczy istnieniu przeszkód natury zdrowotnej uniemożliwiających mu stawienictwo na rozprawę przed Sądem Rejonowym w Żninie. Zwłaszcza, że realnym jest zakończenie postępowania na jednej rozprawie. Sprawa nie należy do nadmiernie skomplikowanych, akta sprawy ograniczają się do jednego tomu, a prokurator w akcie oskarżenia wnioskował o przesłuchanie 3 świadków i 3 biegłych.

Reasumując, przedmiotową inicjatywę potraktować należało jako co najmniej przedwczesną. Analiza akt sprawy i okoliczności powołane przez sąd wnioskujący nie wskazują, aby stan zdrowia oskarżonego uniemożliwiał czy też poważnie

utrudniał mu stawiennictwo na rozprawę w Sądzie Rejonowym w Żninie. Stąd też na obecnym etapie nie ziściły się przesłanki określone w art. 37 k.p.k.

Z tych też względów Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ał]